

Mot.
1989/90
A279–284

Motion till riksdagen

1989/90: A279

av Birger Andersson (c)

Utbildning i miljökunskap

Det var först under 1960-talet som miljöfrågor började diskuteras mera intensivt. Tidigare hade begränsade diskussioner förts vad gäller vatten- och luftföroreningar. Vattenvårdsfrågor diskuterades i viss utsträckning i anslutning till de stora hygieniska problem, som uppstod i och med städernas snabba tillväxt och utvecklingen av industrisamhället.

Luftvårdsfrågorna började uppmärksammas under 1950-talet då man förde tafatta diskussioner om problemen med luftföroreningar i Europas storstäder. Skorstenshöjning blev den främsta ledstjärnan att komma tillrätta med luftföroreningarna i storstäderna.

Under 1960-talet gick miljöfrågorna in i ett nytt skede. Naturen kom på allvar in i diskussionen. Allt fler ställde sig frågan: Kunde det moderna samhället utgöra ett hot mot naturen och vår överlevnad? Kvicksilveralarmet på 1960-talet satte fart på debatten; man började efterlysa forskning och åtgärder på miljöområdet.

Centerpartiet var det parti, som tidigt på ett mera konkret sätt tog tag i miljöfrågorna. Orden miljö, ekologi och livskvalité fick sina genombrott. Efter hand har intresset för miljövard ökat. Många svenskar arbetar aktivt med starkt engagemang på olika nivåer för att hejda miljöförstöringen.

Miljöfrågorna kan diskuteras på olika nivåer. I denna motion görs en grov uppdelning i tre nivåer.

I. Internationella nivå

På den internationella nivå diskuteras behovet av ökat internationellt samarbete. En allt starkare oro för den långsiktiga internationella situationen har börjat växa fram. Problemen är ofta storskaliga, svåråtkomliga och har långtgående, smygande men troligen accelererande verkningar. Allt eftersom våra miljökunskaper växer, övergår det vi tidigare anat till verkliga och tydliga hot.

Några viktiga händelser.

År 1967 "upptäcktes" problemet med långväga transporter av luftföroreningar av svensken Svante Odén, verksam vid Lantbruksuniversitetet.

År 1981 kom de första alarmerande rapporterna om skogsdöden i Väst-tyskland.

År 1986 kom Tjernobylnkatastrofen, som på ett ytterst påtagligt sätt visade kärnkraftens risker.

Under senare tid har våra kunskaper ökat om den katastrofala miljösituationen på många håll i Sovjet och övriga Östeuropa.

Mot. 1989/90
A279

Det internationella miljövårdsarbetet har efterhand blivit mera målinriktat. Man undertecknar ramkonventioner, i vilka man erkänner problemen och deklarerar sin vilja att samarbeta för att lösa dem. Ofta tar det alltför lång tid att gå från ord till handling.

II. Nationella nivå

Sverige har i många avseenden varit ett föregångsland, när det gäller att bedriva ett miljövårdande arbete. Vi har en omfattande men splittrad miljölagstiftning, vi har myndigheter för miljökontroll på olika nivåer, vi har miljökrav på företagen, vi har reningsverk osv. Dock återstår mycket att göra både på lokal, regional och nationell nivå.

III. "Vardagsnära" nivå

Det mesta vi svenskar gör i det dagliga livet har återverkningar på miljön. En del av våra handlingar förbättrar miljön, många av våra handlingar bidrar till miljöförstöringen. En viktig del av den vardagsnära miljövården är att utveckla ett handlingsmönster, som hejdar miljöförstöringen och helst förbättrar miljön. Många svenskar vill leva miljövänligare, men det är ofta svårt för den enskilde att finna rätt handlingsmönster.

Vår kunskapsnivå är låg. Kunskapsnivån måste höjas och miljömedvetenheten måste öka hos den enskilda människan. Att använda miljövänliga handlingsmönster innebär att kampen för miljön pågår under hela dagen; både under arbetstid och fritid. Tankegångarna i denna motion innebär ingen återgång till ett torftigare liv.

Några exempel

Dämpa förpackningshysterin. Kaviartuben har ingen förpackning; tandkrämstuben har.

Använd returglas i stället för plastflaskor och aluminiumburkar.

Välj miljövänliga tvätt- och diskmedel.

Välj rätt dosering vid tvättning och diskning.

Källsortering av sopor.

Undvik olämpliga plastförpackningar.

Vardagsnära energisparande.

Använd miljövänligt papper.

Utnyttja kollektivtrafiken, så snart det är möjligt.

Om du måste åka bil till jobbet, försök samåka.

Listan skulle kunna göras mycket lång. Att leva miljövänligt, att göra miljövänliga inköp tar tid att lära sig. Tyvärr tar vi ofta en sak i taget. En systematisk förändring av vårt handlingsmönster blir då svår att genomföra. När vi handlar, jäktar vi genom affären, vi ger oss inte tid att leta upp eller fråga efter de miljövänliga varorna. Konsumenten har makt. Om de flesta av oss blev mer miljöinriktade och miljömedvetna skulle varusortimentet snabbt

förändras till det bättre. Miljövänliga varor skulle dominera och inte som nu ofta vara placerade på undanskymda platser och därför svåra att finna.

Hur skall vi då kunna öka våra kunskaper om miljön och förbättra vårt beteende. För närvarande sker insatserna ofta genom punktinsatser. Detta är *ej* tillräckligt.

För att förverkliga tankegångarna i den här motionen krävs kraftigt ökade kunskaper om den vardagsnära miljön.

Utbildande verksamhet

För att nästa generation på ett systematiskt sätt skall komma att uppträda i enlighet med motionens tankegångar krävs ökade vardagsnära miljökunskaper hos all utbildande personal. I all grundutbildning för undervisande personal; förskollärare, grundskollärare osv., skall ingå utbildning i vardagsnära miljökunskap. Likaså i all fort- och vidareutbildning för nu verksamma lärare.

Kampanj i vardagsnära miljökunskap

En riksomfattande studiekampanj i vardagsnära miljökunskap bör genomföras på ett sy: ematiskt sätt. Kampanjen bör planeras och genomföras i samarbete mellan statliga organ t.ex. skolöverstyrelsen och studieförbund (studiecirklar), folkhögskolor (kortkursverksamhet), frivilligorganisationer av olika slag m.fl. Kampanjen bör få starkt ekonomiskt statligt stöd.

Arbetslivsfonden

Nyligen har regeringen lämnat förslag till riktlinjer för hur de medel bör användas, som tillförs arbetslivsfonden. Det skulle vara värdefullt om medel ur arbetslivsfonden även kunde få användas för internutbildning i vardagsnära miljökunskap inom företagen.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbildning i miljökunskap,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kampanj i miljökunskap,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vidgade riktlinjer för hur arbetslivsfondens medel får användas.

Stockholm den 25 januari 1990

Birger Andersson (c)